

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
: : II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
vztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Egész évre 12 pengő.} \\ \text{Fel évre 6 pengő.} \\ \text{Külföldre egész évre 16 pengő.} \end{array} \right.$

Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr Emil Unger.

:: Adminisztration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11 II. 213. :: ::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

HALÁSZAT—(FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

TARTALOM: Meghívó. — Az elektromos halászat. *Hallóssy Ferenc.* — Eladó halivadék. — Széles-kárász, keskeny-kárász. *Dr. Zilahi-Sebess Géza.* — A halak előkészítése hűtéshez. *dr. Bánki László.* — Ujdonságok — Vegyesek. — Társulatok — Egyesületek. — Könyv ismertetés. — Külföldi lapszemle. — Árjegyzések. — Hirdetések

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Über die elektrische Fischerei. — Die Karasche und der Giebel. — Die Vorbereitung der Fische zur Konservierung durch Kälte. — Verkäufliche Karpfensetzlinge. — Gesellschaften und Vereine. — Neuigkeiten — Literatur — Auslandschau. — Fischpreise. — Annoncen.

ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET.

Meghívó

az Országos Halászati Egyesület f. évi *március hó 24-én csütörtökön* délután 6 órakor a földművelésügyi minisztérium palotájában (V., Kossuth Lajos-tér 11. sz. I. emelet 128. sz. alatt) tartandó

évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki bejelentések.
2. Igazgató évi jelentése.
3. Új tagok felvételének megerősítése.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése; 1937. évi zárszámadások felülvizsgálata. (Alapszabályok 11. §.)
5. 1938. évi költségelőirányzat megállapítása. (Alapszabályok 19. §.)
6. Indítványok. (Nyolc nappal a közgyűlést megelőzően írásban nyújtandók be.)

Vendégeket szívesen látunk.

Budapest, 1938. évi március hó 6-án. *Dr. Tomcsányi V. Pál elnök.*

Ez a meghívó pótolja a névre szóló külön meghívót, mivel a lapot az egyesület minden tagjának megküldjük.

Értesítjük tisztelt Tagtársainkat és a „Halászat“ f. olvasókörzönységét, hogy közvetlenül közgyűlésünk bereszkítése után a következő indítványok kerülnek megvitatásra:

1. A legkisebb méretek megváltoztatása az eddig is védett halfajoknál.
2. Legkisebb méretek megállapítása eddig nem védett halfajokra.
3. A halpiacok ellenőrzése a tilalmi időben fogott és a méreten aluli védett halfajok árusításának meggátolása céljából.

Előadó: vitéz *Illésy Zoltán*, igazgató. Hozzászólásokat kérünk. Egyéb indítványok is előterjeszthetők és vendégeket is szívesen látunk. Budapest, 1938. március hó 15-én,

AZ EGYESÜLET ELNÖKSÉGE.

Az elektromos halászat.

Írta: *Hallóssy Ferenc.* (Folytatás.)

A fogásmód határfoka is megállapítandó. Laboratóriumi kísérletek alapján ez 5—20 között változik. Ha ez utóbbi értéket vesszük tekintetbe, az egy m³ víz lehalaszásához szükséges elektromos energia wattorában kifejezve:

$W = N \cdot t \cdot n = \frac{5 \cdot 10^6}{L^3 S} \text{ (Wh/m}^3\text{) képlet szerint számítható.}$

E képlet mutatja, hogy a lehalaszáshoz szükséges elektromos energia fordított arányban áll a lehalaszandó hal méretével. Tehát mentől kisebb halat akarunk megfogni, annál nagyobb elektromos munkára lesz szükségünk az elkábításhoz.

Ez a magyarázata annak, hogy a gyakorlatban eddig történt elektromos halászatnál egy bizonyos nagyságnál kisebb hal a zsákmányban nem jelentkezett és ezért van az is, hogy az egész apró állati plankton az elektromos halfogási mód nem pusztítja.

Holzer, hogy a képletek alkalmazásával járó nagyobb számításokat kiküszöbölje és munkájának eredményét átláthatóvá tegye, grafikont szerkesztett, melyből az 1000 m³ víz lehalaszásához szükséges energia (kwo) egyszerű leolvasás útján meghatározható bizonyos halmérethez és fajlagos ellenállású vízre vonatkozólag.

A vízszintes tengelyen a halméretek, a függőlegesen a szükséges elektromos energia mennyiségek vannak feltüntetve. Ha halászvizünk fajlagos ellenállását és a leg-

kisebb halméretet, — melyet még ki akarunk fogni, — ismerjük, az ehhez szükséges elektromos energia mennyiségét megkapjuk, ha a kívánt halméretet a vízszintes tengelyen felkeressük, az itt szerkesztett függőleges vonalat felvisszük addig a ferde vonalig, mely halász vízünk fajlagos ellenállásának a legjobban megfelel és az itt kapott pontot a függőleges skálára kivetítve, az 1000 m³ lehalászásához szükséges elektromos energia mennyiségét leolvassuk. Holzer egyik, a gyakorlatban végrehajtott lehalászást átszámítva, azt találta, hogy az általa kiszámított és ténylegesen felhasznált energia mennyiség csaknem teljesen megegyezett.

Az elektromos halászat lényegének, elméletének letárgyalása után térjünk át a gyakorlati kivitel ismertetésére.

A hal fogására, jobban mondva kábítására szolgáló elektromos teret a gyakorlatban két, vízbe süllyesztett rézlap vagy rézdrót között állítják elő. A két elektród, a parton levő valamely áramforrással van megfelelő vezeték segítségével összekötve.

A vízbe süllyesztett két elektród között az elektromos áramlás nem szűnik meg, hanem az a vizen keresztül egyikről a másik felé folytatódik. Ezenközben az áram feszültsége csökken és a két pólus között gyakorlatilag egy állandó feszültség-különbség áll elő, melynek nagyságát a használt áramforrás egyszersmindenkorra megadja. Az elektródok egymástól való távolságának változtatásával a feszültség-különbség állandó marad ugyan, de az áram erőssége (intenzitása amp.) megváltozik, mert a két elektród közötti közeg ellenállása is változik. Az ellenállás növekedésével az áram erősség csökken; ami akkor fog előállni, ha az elektródokat eltávolítjuk egymástól (pl. az egyiket leföldeljük) vagy ha az elektródokat kisebbítjük (pl. rézlapról rézdróra térünk át).

A megfelelő módon vízbesüllyesztett két elektród között az áramot megindítva a kívánatos tulajdonságokkal rendelkező áram-tér előáll, és a hal, mely a térbe került, a fentebb már ismertetett feltételek mellett elkábul. A magával tehetetlen, felszínre került hal merítőhálóval zsákmányul ejtethető.

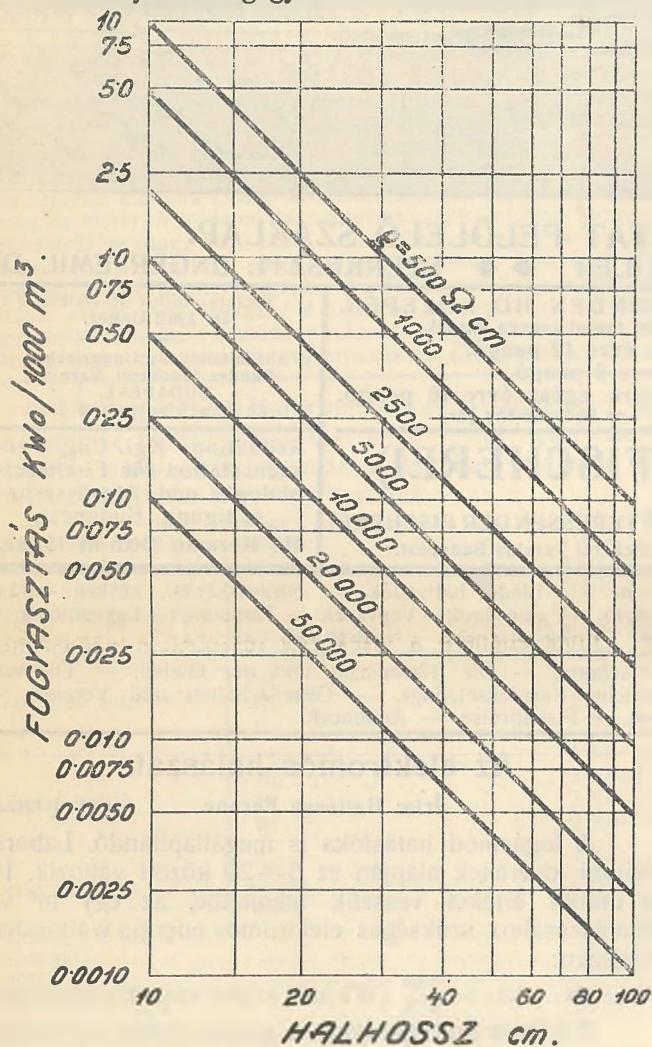
Áramforrásul használható minden erőtelep, mely ipari vagy világítási célt szolgál. A felhasznált áram úgy egyen- mint váltóáram lehet. Erősebb fiziológiai hatása miatt a váltóáramot szokták választani. De jobb a váltóáram azért is, mert a víz fizikai és kémiai tulajdonságait nem változtatja meg, — az oxigéntartalmát nem befolyásolja, — ami a vízben élő szervezetek zavartalan élete szempontjából rendkívüli fontossággal bír. Az eddig lefolytatott halászatoknál 110, 120, 220, 380 volt feszültségű áramot használtak fel.

Az áramforrás lehet helyhez kötött és mozgatható. Ez utóbbiak alatt kettő vagy négykerékű kocsira szerelt áramfejlesztő telepes gépet kell értenünk, amely a legkülönbözőbb gyártmányú és összeállítású lehet.

Az áramfejlesztő telepen előállított áramot az elektródokhoz kell vezetni. Ha az áramforrás fix és a lehalászendő tó messze van, úgy szerencsés esetben lehetséges, valamely már meglévő áramvonalat felhasználni, amikor csak leágazást kell építeni. Ellenkező esetben hosszú póznákra szerelt légvezeték vagy földönvezetett szigetelt vezeték szükséges, melynek költsége az elektromos halászat gazdaságosságát károsan befolyásolhatja.

Mozgó, kétkerekű kocsira szerelt generátor esetében lényegesen könnyebb a helyzet, mert ilyenkor csak rövid összekötő vezetékre van szükség, tekintve, hogy a kocsi nemcsak a helyszínére tolató ki, de — amennyiben egy vízfolyás, pl. patak lehalászásáról van szó, — a lehalászás előrehaladásával mindig tovább vihető. A vezetékben előállható káros feszültségesések elkerülése végett lehetőleg erős keresztmetszetű vezetéknek használnak. A Mőhne völgyzárógátnál 35 $\frac{m}{m^2}$ keresztmetszetű gumiszigetelésű rézdrótot választottak.

Miután az áram már a helyszínen van, fontos a munkatér megfelelő berendezése és a fogóeszköz, azaz: az elektródok helyes megválasztása és kiképzése. Kiszélességű patakok lehalászásánál a rézlapból álló elektródokat használják. A rézlapok nagysága 25×25, 30×40 cm. lehet. A könnyű kezelhetés végett hosszú póznák végére erősítik és a rúd mentén szigetelt ve-

5. ábra. Munkaszükséglet az elektromos halfogáshoz.

W. Holzer, „Fischfang mit Elektrizität” című munkájából.

A legutolsó képletből látható, hogy a halfogáshoz szükséges energia mennyiség fordított arányban áll a lehalászendő víz fajlagos ellenállásával is. Kis fajlagos ellenállású víz lehalászásához nagyobb energia szükséges, mint nagyobb ellenállásúhoz. Tekintettel arra, hogy a tengervíz nagy sótartalmánál fogva kis fajlagos ellenállással bír, édesvizeink elektromos lehalászása mindig olcsóbb lesz, mint a tengeré. Az összehasonlítás kedvéért közöljük Holzer két adatát: 1000 m³, 1000 (25 ohm/cm.) fajlagos ellenállású édesvizű tóból 10 cm-nél nagyobb halak kifogásához 4.66 kwo, (25 ohm/cm.) fajlagos ellenállású tengervízből 17 cm-es heringek kifogásához pedig 64.6 kwo szükséges.

zeték viszi az áramot az áramfejlesztőből a rézlapba. A két rúdra erősített elektródot két halász kezeli, kik úgy mesterkednek, hogy a látott vagy gyanított halat a két vízbe merített lap közé kapják. Ha a hal elkábult és a vízszíneire vetődött, a halászok után járó másik két ember, — kik szintén hosszú nyélre szerelt szákokkal vannak felszerelve, — gyorsan a kábult hal után nyúlnak, és kiemelik azt.

Ezt a halászatot lehet egy elektróddal is folytatni, mikor a generátor másik polusát leföldelik. A telep és az elektródok közé különböző műszereket és biztosító berendezéseket kapcsolnak be.

A tavak lehalászásánál rendszeren a drót elektródot használják. Ez nem más mint egy megfelelően méretezett, csupaszhévívezeték, melynek hossza úgy van megállapítva, hogy azzal a tó minden része elérhető legyen. Elképzelhető az a megoldás, hogy a vezeték egyik végét a tó partjának egyik pontjánál megerősítik, a másik végét a tulsópartra átvívve legyezőalakban járnak vele, amikor a drót a tó egész területét végig pásztázza. Egy további megoldás, — hosszúkás tó esetében, — hogy a drótot a tavon keresztbe feszítik és azt önmagával párhuzamosan húzva, az áram-teret a tó egész vizén keresztül létesítik. Lehetséges a víz végig pásztázását úgy is végezni, hogy a csupaszhévívezeték elektród egyik végét a tó egyikpartjánál megerősítik és a másik végével a tavat körüljárják. Ez esetben is a végeredmény az, hogy a tóvíz minden pontja érintkezésbe került az áram-terrel. Itt meg kell még jegyeznünk, hogy ilyenkor csak az egyik pólussal halásznak, mert a másik pólust rendszeren a tó közepén leföldelik. A mozgó csupaszhévívezeték a vízben, közel a felszínhez kell úsznia. Ezt úgy érik el, hogy a drótot bizonyos távolságban úszó 30 cm hosszú, 10 cm vastag fadarabokra szerelik.

Az emberi erővel tovább mozgatott drótot csónak követi, melyben két ember ül. Az egyik evez és gondoskodik arról, hogy a csónak mindig a mozgó drót közelében maradjon a másik hosszúnyelű szákkal felfegyverkezve a kábult halakat emeli a csónakba, vagy haltartó bárkába.

E részletek után lássunk ténylegesen véghezvitt lehalászásokat.

A német szakirodalom tanúsága szerint az első kísérlet, — elektromossággal halat fogni, — 1916-ban a németországi Hamm községben történt, hol Kampmann 8 m. mély agyagbányákat halászott le 220 V. feszültségű váltóáram segítségével. Kötélre aggatott rézlapokat töltött fel árammal és süllyesztett a vízbe. A fogás elég jól sikerült. Az 1917—18-as és a későbbi évek elektromos lehalászási kísérleteit dr. Lukács Károly fenthivatkozott cikkében már leközölte, miért is azokat kihagyva az 1926. év nyarán, a Möhne völgyzárógáthoz tartozó kiegyenlítő medence lehalászását fogjuk ismertetni, mint olyat, mely az újszerű fogási módnak egyik legjellegzetesebb példáját képezi. (Fischerei Zeitung 1926. évf. 33. szám)

(Folyt. köv.)

Eladó halivadék.

Winter Imre Köröshegy	7 q 2 nyaras	30 dkg Tp*
Somogy vm.	3 " 2 "	" " Pp**
	3 " 1 "	4 " Tp
	650 db 2 "	35 " harcsaivadék
*Tp = Tükrös pikkelyes.	1500 db 1 "	4 " harcsaivadék
**Pp = Pikkelyesponty.		

Széles-kárász, keskeny-kárász.

Írta: dr. Zilahi-Sebess Géza. (Szeged)

(Közlemény a szegedi Egyetem Állattrendszertani Intézetből.
Igazgató: dr. Farkas B.) (2 képpel.) (Folytatás.)

A jelenlegi helyzet — mint már azt ismerttettem is — az, hogy a Holt-Tiszában, a Maty érhez tartozó vízrészeken, a szegedi Keramit-téglagyár, továbbá a kiskundorozsmai téglagyár bányatavaiban magastestű kárászok élnek, ezzel szemben a jerikói tó, Csödörös tó és Búvár tó vizét (régében a Cserepessori tóét is) keskeny kárászok népesítik be. A multra vonatkozólag a következőket sikerült megtudnom. (Értesüléseimet részben a tavak bérlőjétől, Bitó Antal úrtól, részben hosszú idő óta halászáttal foglalkozó emberektől nyertem.) A tavak hallal való betelepítése évtizedekkel ezelőtt történt. (Pontos idejét nem tudtam megállapítani.) A rókusi területen levőké a szegedi árvíz idejére tehető (1879), bár öreg halász emberek szerint korábban is voltak e részeken hallal benépesített vizek. A jerikói- és dorozsmai tóba — értesüléseim szerint — az eredeti telepítés óta kárászokat nem tettek. A Csödörös tó halállománya többször volt kitéve katasztrófa-lyis pusztulásnak, de a Búvár tóból újratelepítették. Holt-Tiszából még nem tettek át e tavakba széles kárászokat. A Holt-Tisza az év nagy részében el van zárva a Tiszától, de tavasszal, mikor a vadvizek megduzzasztják, az elzáró zsilipet kinyitják. Ilyenkor jöhet át hal a folyóvízből a holt-ágba. Így itt a kárászok vérfrissítése bizonyos mértékig adva van.

Azzal az esettel állunk tehát szemben, hogy egymástól elkülönített vizekben évtizedeken keresztül tenyészttek kárászok, melyek között a rokonok általi megtermékenyítés útján létrejött nemzedékek egész sora élhet. Ennek ellenére a vizek egy részében a magastestű alak fennmaradt, a másik részében pedig alacsonytestűek élnek. Ha az egyik zárt területen nem történt alakmódosulás az egymásközötti megtermékenyítés következtében, valószínű, hogy a többi helyen sem állott be változás. Feltehető tehát, hogy már az első betelepülés eltérő alakú kárászokkal történt. Ha ez így van, akkor tényként kell vennünk, hogy ugyanolyan viszonyok mellett mindkét forma továbbadta saját külső alakját utódainak. Más szavakkal élve, a megjelenési alakjuk valószínűleg öröklődő tulajdonságot képez. Ennek a feltevésnek bebizonyosodása esetén a kárász keskeny formáját ha nem is mint önálló fajt, de legalább mint kialakult varietast kell felfogni.

A különböző alakú kárászok egymásközötti megtermékenyítése eredményes és így a közöttek alakok egész sora jön létre. Ezt bizonyíthatja a következő tény, mely egyszerre mind az előbb említett feltevést is alátámasztja. Néhány évvel ezelőtt a rókusi állomás melletti tavakból alacsony hátú kárászokat tettek át a szentmihályteleki Holt-Tiszába és azóta előkerülnek onnan a két végtel közötti átmenetet jelentő termetű kárászok is.

Röviden összegezve az eddigieket, a következők állapíthatók meg. 1. Az itt fennálló viszonyok alapján nem tételezhető fel az, hogy a keskeny kárász csak a hiányos táplálkozás miatt satnyán fejlett széles kárász. 2. A termet kialakulása szempontjából nem lehet fontosságot tulajdonítani az élősködőknek. 3. Nemcsak a folyóvizekben, hanem az állóvizekben élő kárászok is gyakran alacsonytestűek. 4. A széles, illetve alacsony termet valószínűleg szülőkről utódokra öröklődik és ha ez így van, abban az esetben a keskeny kárászt lega-

lább mint varietast el kell különíteni rendszertanilag a széles kárásztól.

Bár a megállapítások a természeti viszonyok beható tanulmányozásán alapulnak, mégis — főleg az örökléstan kérdésekre vonatkozólag — még további vizsgálatokat és kísérleteket kell végezzenek. Ezek befejezése után alkalmat fogok keresni e témához való visszatérésre.

(Vége.)

Hirdetés.

Halászati törvények és a rájuk vonatkozó rendeletek.

Az 1888. évi XIX. és 1925. évi XLIII. törvények, továbbá a halászatról szóló törvények végrehajtása tárgyában kiadott 9500/1926. F. M. számú rendelet magyarázatokkal ellátva, valamint a halászzal kapcsolatos miniszteri rendeletek, elvi határozatok és döntvények.

Összeállította Fischer Frigyes miniszteri tanácsos, az Országos Halászati Felügyelőség volt vezetője.

Szerző hagyatékából a még megmaradt példányok mélyen leszállított 2.50 P árban kaphatók az Országos Halászati Egyesületnél. Budapest, Kossuth Lajos tér 11. II. 215.

A halak előkészítése hűtéshez.

Nem időszerű ma már azt fejtegetni, hogy mily nagy jelentősége van a hálnak az egyén- és nép-élelmezés szempontjából, és hogy milyen megkülönböztetett helyet foglal el magas fehérje- és vitamintartalmánál fogva. Közismert dolgok már ezek. Azt sem időszerű magyarázni, milyen fontos szerepet játszanak a hűtészerválási és szállítási eljárások a termelés és a fogyasztás mérlegének egyensúlyban való tartásánál, a kínálat és kereslet közt mutatkozó tér- és időbeli űr áthidalásánál. E dolgok maguktól értendők.

És mégis, ha végigpillantunk azon a hatalmas munkásságon, amit a világ minden részében, intézmények és intézetek, elméleti és gyakorlati kutatók egymással karöltve — csak az utolsó néhány év alatt a halaknak hűtés útján való konzerválása és szállítása terén végeztek, egy pillanatra azt kérdezhetjük magunktól, vajjon van-e értelme ennek, van-e gyakorlati gyümölcse ennek a sok, fáradságos elméleti kutatásnak?

De ha a dolog mélyére tekintünk, ha a sok részletmunka egymással való összefüggését, összességét nézzük, látni fogjuk, hogy igenis van értelme és van gyakorlati gyümölcse!

Az alábbiakban röviden rá fogok mutatni a hűtésbiológiának és technikának néhány fontosabb elméleti megállapítására és azokra a tanulságokra, melyeket a gyakorlati élet számára belőlük közvetlenül levonhatunk.

Valamely élelmiszer „megromlását” számos tényező együttes hatása váltja ki, melyek egyidejű kiküszöbölése teszi csak lehetővé, hogy a kérdéses élelmiszer hosszabb időre tárolható, vagy nagyobb távolságra szállítható legyen. A különböző káros hatások ellen azonban nagyon különböző eszközökkel kell küzdenünk, s így természetesen, hogy az elérhető eredmény nem lesz minden ponton egyformán kedvező.

Ez könnyen belátható, ha a halak „megromlásának” főbb okain végigpillantunk.

Az elpusztult hal testében a halál bekövetkeztével azonnal megindul az autolysis folyamata, vagyis a test szöveteinek ú. n. „önemésztődés-e.” Ez Taylor szerint a halaknál azért oly nagyfokú, mert ez állatok életük

folyamán általában alacsony hőmérsékletű közegben élnek és így fermentumaik hatóképességét az állapot elpusztulása nem csökkenti, úgy mint azt az emlősöknél és madaraknál láthatjuk, melyek fermentumai az élő test hőmérsékletén, 30° C körül hatnak a legerőteljesebben. Az autolysis folyamán Ulrich és Green szerint az izmok glycogen-tartalma rohamosan csökken, a tejsav felszaporodik és megindul a romlott hal szagára oly jellemző ammonia, trimethylamin, indol és skatol képződése.

E káros folyamatok a hőmérséklet erőyes csökkentésével meglassíthatók. T u c h s c h n e i d nyomán a hullamerevség beállása 35° C-on 3—10 perccel, 5° C-on pedig 16 órával a halál után észlelhető, míg a folyamat időtartama első esetben 30—40 perc, a másik esetben 2—2, 1/2 nap!

Igen nagy szerepük van a megromlás előidőzésében a mikroorganizmusoknak. Tekintve, hogy a hal szövetei friss állapotban sem csírátlanak (Birdseye) és általában lúgos vegyhatású „táptalajnak” tekinthetők, érthető, hogy elsősorban a baktériumok szaporodhatnak el bennük nagymértékben. Alacsony hőmérséklet alkalmazása itt is segít, de csak részben. Ezen a ponton elsőrendű fontossága van a preventív tisztaságnak és a fertőtlenítésnek is. B i r d s e y e szerint a halak hygienikus körülmények között való feldolgozásával és megfelelő fertőtlenítéssel a baktériumok száma 90 %-al szorítható vissza.

De mint ahogy később látni fogjuk, hogy a „hűtés” meg nem felelő alkalmazása mennyire ártalmas lehet, épúgy a fertőtlenítés is kétélű fegyver lehet. Az angol Food Investigation Board aberdeeni kutatóintézete mutatta ki, hogy pl. a „Kaporit” túl-tömény alkalmazása nemhogy kedvező, de ártalmas hatást gyakorol a tárolásra kerülő halakra. De ez teljesen érthető is, ha arra gondolunk, hogy a „Kaporit” fertőtlenítő hatása az oxydáció jelenségén alapszik, és a halak „megromlásának” további tényezői között épen az elhalt szervezetnek — elsősorban telítetlen zsírsavjainak — oxydációját említhetjük meg.

A felsoroltakon kívül már csak két olyan tényező szeretnék felemlíteni, melyek ha nem is a halak „romlását” mozdítják elő, de mindenesetre kereskedelmi értéküket csökkentik. Ezek: a kiszáradás, vízvesztés és a vele kapcsolatos súlycsökkenés, másrészt a színváltozás, mely rendszerint bizonyos részeknek megsötétedése, a haemoglobinnak methaemoglobinná való alakulása következtében.

Míg az első a levegő relatív páratartalmának megfelelő állandósításával csökkenthető, addig a színváltozást a hal oxydálódásának megakadályozásával küszöbölhetjük — részben — ki. Hogy erre milyen hűtés-technológiai módszerek szolgálnak, e helyen nem térhetek ki, csak általánosságban említem meg a különféle „glazurozási” és csomagolási eljárásokat.

Már az eddigiekből is kiviláglik, hogy az alacsony hőmérsékletek alkalmazása bizonyos mértékig egy irányban befolyásolja a fent vázolt folyamatokat és így egyben a legegyetemesebb konzerválási eszköz.

És csak ezután a megállapítás után jutunk el a tulajdonképeni tárgyunkhoz: milyen fizikai, kémiai és biológiai törvényszerűségekkel kell számotvetnünk akkor, amikor az alacsony hőmérsékletek alkalmazását célszerűvé akarjuk tenni és mik azok a gyakorlati előnyök, melyek e törvényszerűségek ismeretéből a mindennapi életben ránk háramlanak.

Sokfelé lehet olvasni azokról a szibériai folyókról, melyek igen rövid idő alatt fenéig befagyva a bennük

elő halakat állítólag magukbazarják, mely állatok a tavaszi olvadáskor életrekelnek.

Jóllehet e jelenség — tudomásom szerint — objektíve bebizonyítva nincsen, mégis teljes mértékben megegyezik a hűtőbiológia következő megfigyeléseivel:

1. Minden élőlény, testnedveinek koncentrátsága szerint, bizonyos mértékben jóval fagypontja alá „túl-hűthető,” anélkül, hogy az életműködések végleg megállnának.

A különböző halak testnedveinek fagyáspontja különböző. Így pl. a ponty izomszövetének nedvállománya — 0,68° C-on, az angolnáé — 0,83° C-on, a rájáé — 1,8° C-on fagy meg. (Tuchschneid). Bár ez értékek meglehetősen eltérnek, a „túlhűtés” folyamata mindegyik fajnál kb. egyenlő lefolyású. Az állat testének hőmérséklete hűtés esetén egyenletesen süllyed kb. — 10° C-ig; egy bizonyos idő után hirtelen felermelkedik a testnedvek fagyáspontjára (— 0,68° C. ill. — 1,8° C. stb.), majd további hűtés esetén újra süllyedni kezd és elérve egy bizonyos fokra (kb. 4—5° C-ra) beáll a szervezet halála. Elképzelhető tehát, hogy a fentemlített hőmérséklet-ugrásnál, a hőmérsékletet a továbbiakban a testnedvek fagyáspontjának közelében tartva pl. 1—3° C-on, az állat hosszú ideig életbentartható. (Bachmetjew). Tárolás szempontjából természetesen ez volna az „ideális módszer.”

2. Egy szervezetnek gyors lehűtés után való felengedésekor a fizikai-kémiai folyamatok sokkal nagyobb mértékben reverzibilisek, mint lassan történő lehűtés után.

Ilyenkor ugyanis a testnedvekből, mint eutektikus oldatokból kifagyó víz nem tud nagy kristályokat képezni a szövetelemek között, hanem csak nagyon finom eloszlású szemecskéket (R e u t e r), melyek nem tesznek nagyobb kárt az izomszövetekben, míg a lassú lehűtéskor képződő nagyméretű jégkristályok elolvadásukkor súlyos roncsolásokat hagynak maguk után a szövetekben.

Itt jegyzem meg, hogy az ú. n. „hypotonikus” halak kevésbé alkalmasak fagyasztás útján való konzerválásra, mint az izotonikusak, mivel az utóbbiak testnedveinek eutektikus pontja alacsonyabb hőmérsékleten van, s ezért hűtésekor kezdetben kevesebb víz fagy ki belőlük, mint a hypotonikus halakból. (P l a n k)

Miután láttuk, hogy mennyire fontos a halak konzerválásánál a hűtés alkalmazása és láttuk, hogy ennek a hűtésnek gyorsan kell történnie, célszerű, ha azokkal a körülményekkel foglalkozunk, melyek az „alapos” és „gyors” hűtést lehetővé teszik.*

Valamely test gyors lehűtése (pl. egy hal átfagyasztása) a következő főbb tényektől függ:

1. a hűtendő test hőkapacitása,
2. a hűtőanyaggal összeköttetésbe kerülő testfelület nagysága és minősége.
3. a hűtendő test hővezetőképessége.

ad 1. A „hőkapacitás” a test térfogatával, tömegével és fajhőjével függ össze. Mennél nagyobb valamely test fajhője, annál lassabban fog lehűlni. Mivel az élelmiszerek általában túlnyomórészt vízből állanak, fajhőjük kb. egyenes arányban fog állani víztartalmukkal.

Például (Tuchschneid nyomán)

	víztartalom %	fajhő a fagypont fölött Kcal kg C°
sovány hal	75—80	0,80
kövér hal	60	0,68

* Messzire vezetne a „hűtés”-t és a „fagyasztás”-t külön-külön tárgyalni, ezért szándékosan — mint eddig is — csak általában „hűtésről” beszélek.

Eszerint tehát sovány hal nehezebben hűthető, mint kövér. (lásd még ad 3.)

ad 2. Mennél nagyobb valamely test felszíne a köbtartalmához viszonyítva, annál könnyebben hűthető. Tehát egy gömbölyded testű hal, melynek felülete tömegéhez képest kicsiny, lassabban fog lehűlni, mint egy lapostestű hal.

ad 3. Mennél jobb hővezető valamely test, annál könnyebben hűthető le. Lobsin szerint a sovány hús jobban hűthető, mint a kövér, tekintve a zsír rossz hővezető voltát. Tehát túlkövér halak összeválogatása sem előnyös hűtéstechnikai szempontból. (lásd még ad 1.)

Ha végezetül pontokba akarjuk foglalni, hogy mik azok a szempontok, melyeket a hidegtárolásra vagy — szállításra szánt halak összeválogatásánál és előkészítésénél — teljes általánosságban — szem előtt kell tartanunk, a következő eredményhez jutunk:

1. Ajánlatos lapostestű halfajok kiválasztása.
2. Ne legyenek a halak túl nagyok és túl zsírosak. Ellenkező esetben lassú lesz a lehűlésük.
3. Ajánlatos a halakat fogás után azonnal megölni és őket fejfelé lefelé lógatva kivéreztetni. Hosszú agónizálás után az autolysis gyorsabb lefolyású. (Taylor)
4. Ügyelni kell a tisztaságra és arra, hogy a halak teste ne sérüljön meg, mert ellenkező esetben a mikroorganizmusok elszaporodását segítjük elő.
5. A halakat fogásuk után a lehető legrövidebb időn belül, gyorsan kell lehűteni.

Irodalom:

- Lumley, Piqué. Report of the Food Investigation B. 1934. Plank.
 „Zs. für die ges. Kälte-Industrie. 1932.
 Gefrieren von Fischen. 1930.
 Taylor. Tuchschnid. Kältetechnologische Verarbeitung schnellverderblicher Lebensmittel. 1936.
 Report of the Food Investigation Board.
 Die Kälte-Industrie.
 Zs. für die gesamte Kälte-Industrie.

Dr. Bánki László.

Állást keres

43 éves halászmester, aki a mesterséges haltenyésztés terén, valamint halók készítésében, javításában és mindenféle halászati munkában teljesen jártas. Cím a kiadóhivatalban.

UJDONSÁGOK — VEGYESEK.

Személyi hír. A Kormányzó Úr öfömméltósága dr. Maucha Rezső kísérletügyi főadjunktus, egyetemi magántanárnak, a m. kir. halélettani és szennyviztisztító kísérleti állomás vezetőjének a mezőgazdasági kísérletügyi igazgatói címet és jelleget adományozta.

Az Országos Halászati Egyesület minden tagjának, s lapunk minden olvasójának nagy örömet jelentett e kormányzói kitüntetés, mely a halászati tudományoknak úgy itthon, mint külföldön is elismert nevű, kiváló művelőjét érte, kinek további, igen sokoldalú, irányító tevékenységéhez sok szerencset és sikert kívánunk.

Halálozás. Finszter Ferenc, az újpesti halászmesterek nesztora, az Országos Halászati Egyesületnek sok éven át volt tagja, f. évi február hó 20-án, vasárnap, életének 73-ik évében Újpesten meghalt. Temetése, február 23-án szerdán délután az újpesti megyeri temetőben ment végbe. B.

Szívárványos pisztráng a Balatonban. Ennek a nemes halfajnak legújabb, szépen fejlett példányát a badacsonylábadiai halásztelepen dolgozó varsás-halász ejtette zsákmányul február 26-án. A hal hossza 46 cm., magassága 12 cm., súlya közel 1.20 kg. volt. Gyomortartalma feltűnően kevés; mindössze egy korb. 6 cm. hosszú halgerinc volt benne felismerhető. A pisztráng hímmemű

volt; ivartermékei, a két fehér tejleány az érettséghez közel, fel-tűnő fejlettséget mutattak. Fogási helye után ítélve, nagyon való-színűnek látszik, hogy ez a szivárványos pisztráng, (Salmo iridea) melynek kora alig tehető többre 3—4 esztendőnél, gróf Károlyi István Lesencetomaj melletti pisztrángtenyészetéből szabadult el a múlt év őszén vagy ebben a télben és a Balatonederics melletti beömlő Lesence patakon át került a mi vizünkbe. Nehezen képzelhető el, hogy hosszabb időt töltött volna el a Balaton 30 Celsius fokig felmelegedő vizében. Amint vitéz Illésy Zoltán 1936. januárjában folyóiratunkban megjelent igen érdekes cikké-ben olvasom, ebben a pisztrángos tógazdaságban 1935-ben már 9.000 ikrát keltettek ki az Országos Halászati Felügyelőség ál-tal küldött új rendszerű favályúkból és a szivárványos ivadék némi etetéssel az őszre már 10—12 cm.-esre fejlődött. Talán éppen ezekből az ivadékokból nőtt a mi szökevényünk ilyen te-kintélyes nagyságúra.

Február első napjaiban keszthelyi halászaink is fogtak egy jóval kisebb pisztrángot, ez azonban *sebes pisztráng* (Trutta fario) volt, a második ebből a tavunkba bevándorolt ritka hal-fajból. Az elsőt szemesei halászaink fogták ki a jég alól, amint erről „HALÁSZAT“-unk februári számában megemlékeztem. Valószínűnek tartom, hogy ez a keszthelyi sebes pisztráng is a le-sencetomaji pisztrángtenyésztő telep emigránsa. L. K.

Egyenlő mértéket kérünk! Nemcsak a sporthorgász, ki-nek a csuka kedvelt sporthalja, hanem a józan, megfontolt hiva-tásos halász is szívesen látná ha a csukára január 15-től már-cius 15-ig tilalmi idő volna kiszabva és a halásziégyen feltüntetve, már csak azért is, mert az általános tilalmi időszak alatt e hal úgyszólván az egyedüli, mely piacra dobható volna.

Magyarország vizei szinte kínálkoznak e hal tenyésztésére s ha csak egy kis kiméletben részesülne, még a külföld piacait is eláraszthatnánk e felette értékes és keresett hallal. Mert táplálékban nincsen hiány, hisz a kűsz, kele, koncér, keszeg félek értéktelen milliói népesítik be vizeinket, pusztítják értékes hala-ink ikráit és zabálják fel táplálékukat óriási károkat okozva. E kártékony és értéktelen kismővesű halmőveg a csuka gyomrára keresztül felbecsülhetetlen értékű nemzeti vagyont és a hivatásos halászoknak az általános tilalmi időszak alatt búsánan fizető jö-vedelmi forrást képezhetne.

Semmi értelme a csukának az általános tilalmi időszak keretébe való beosztása. E hal addigra már réges-rég kiürült és tett eleget fajfenntartó ösztöneinek.

Már most kérдем, miért nem övjük e halat? Értékes, kere-szett, mint „szanitéc“ nélkülözhetetlenül fontos, s mind emellett hasznos is, de hát akkor miért nem? Hisz azon ostoba nép-hit, hogy a csuka saját súlyának megfelelő halmennyiséget fal fel naponta, már rég megcáfoltatott. A csuka napi táplálék szükség-sége átlagban nem több, mint súlyának 5%-a. A süllőnél e szá-zalék arány jóval magasabb és emellett, ami a csukánál csak a legkritikább esetben fordul elő, saját fajan élősködik. Mégis a vé-dett halak közé tartozik. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy ne védjük a süllőt, hisz felette értékes halunk ez is. De ami jár az egyiknek, az megilleti a másikat is.

Az ellenőrzés nehéz feladatát pedig ne csak egyedül az amúgy is agyonterhelt csendőrségre bizzuk, hanem kezdjük el a piacon, vásárcsarnokban, halkereskedőknél. Minden egyén, ki tilos vagy mértéken aluli halai árul, szigorúan megbüntetendő. A kereskedőn keresztül pedig eljuthatunk a tetteshez is. Az ily inlézkedéssel hamarosan végét lehetne vetni a törvény-szegésnek és egy-kettő rend volna a vizeken. Schwarz József, Magyaróvár.

A fajlagos és általános halvédelem kérdését a „Halászatban“ nemsokára bővebben tárgyalni fogjuk s kérjük olvasóink hozzájárulásait.

Itt csak annyit jegyzünk meg, hogy minden ragadozó pusztítja saját fajtáját is és tudomásunk szerint a csuka éppen nem kivétel e tekintetben. Hármat is találtak már egymásba ska-tulyázva. Ez azonban természetesen nem érv a csuka védelme ellen, a csuka külföldön sok helyütt védett hal. Szerk.

A csuka gyomra. Egy dunántúli halkereskedőtől kaptuk az alábbi levelet: Január 24-én az egyik vevőm vásárolt egy 1.20 kg-os élő csukát. Kérte, hogy pikkelyezzük le. Éppen sok dolgunk volt, megkértük tehát, hogy intézze el előbb a piaci bevásárlását. Mire végez, készen leszünk a haltisztítással is. Szerencsén volt, hogy így elküldtük az asszonyt. Pikkelyezés közben ugyancs érzi az emberem, hogy nagyon tele van a csuka gyomra. Ezért lepik-kelyezés után felbontotta a csukát, — és egy patkányt hámozott ki belőle! — Érdeklődtem már több tógazdasági szakemberről, megkérdeztem a halászokat is, de ilyesmiről még nem is hallot-tak. Biztattak is, hogy írjam meg az esetet a Halászatnak. Ime a kérésnek eleget tettem, de szükségesnek tartom annak hangoz-tatását, hogy az eset széles körben való híresztelése nagyon ká-rosan befolyásolhatja a csuka-fogyasztást! Meg kell jegyezmem,

hogy a csuka az egyik dél-dunántúli tógazdaságból származott. Ez minden kétséget kizáróan így van, mivel máshonnét nem volt csukám. (A csuka mindent felfal, ami él — ha megfoghatja. A szerk.)

Az egész város Williams és halászik. Hof Bulls új-foundlandi városka 1200 lakosa közül a legutóbbi népszámlálás megállapítása szerint az összes felnőtt férfiak halászattal foglalkoz-nak. Az összes lakosság 80 százalékának Williams a családneve.

Cápák a Themsében. Az október 19-iki londoni lapok je-lentése szerint az ottani halászok minden kétséget kizáróan 30—40 hatalmas cápából álló rajt láttak a Themsében. Clyde közelében hálóval kifogtak egy fiatal cápát. B.

Winter Imre kőröshegyi (Somogy m.)

Tógazdaságában eladó 1500 drb. 4 dekás és 650 drb. 35 dekás harcsa ivadék 3 mázsa 4 deka átlagsú-lyú tükörponty ivadék. 7 mázsa 30 dekás kétnyaras tükörponty és 3 mázsa 30 dekás kétnyaras pikkelyes ponty.

TÁRSULATOK — EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület f. évi február hó 28-án választmányi ülést tartott, amelyen jelen voltak: Répássy Miklós elnökletével: Antalfy György, Pataky Beksis Tibor, Corchus Zoltán, dr. Goszthony Mihály, Hirsch Géza, Kovács Miklós, dr. Lukács Károly, dr. Maucha Rezső, dr. Paluzsa László, dr. Raskó Pál, dr. Schulmann Emil, dr. Unger Emil, id. Zimmer Ferenc, ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok, vitéz Illésy Zoltán igazgató, Hallóssy Ferenc titkár, Kontur György mérnök m. v.

Távolletüket kimentették: Tomcsányi Vilmos Pál elnök, vitéz br. Szurmay Sándor alelnök, Igmándy Aladár, Purgly Pál, Kislódy Szabó János, Kovács Vilmos, Somssich Miklós, Isgum Ádám, Corchus Dezső és Nyáry János választmányi tagok.

Elnök üdvözlö a megjelent választmányi tagokat és megál-lapítja, hogy a választmány határozatképes.

Ezek után igazgató az egyesület folyó ügyeit a követke-zőkben adta elő:

1) Az V. kerületi elöljáróság kiküldöttéi előzetes értesítés alapján f. é. február 11-én megvizsgálták az egyesület könyveit, pénztárát és mindent rendben találtak. Az eljárásan az egyesület részéről a titkár és pénztáros vett részt.

Tudomásul vétetik.

2) A földművelésügyi m. kir. miniszter megküldte az egyesülethez 105.315/1937. V. 1. sz. rendeletének másolatát, amelyben utasítja a külkereskedelmi hivatalt, hogy tartson vizsgálatot az exportőröknél arra nézve, hogy a német és osztrák halkontingens kiszállítása megfelelt-e az előirt feltételeknek.

Tudomásul vétetik.

3) Igazgató bejelenti, hogy a m. kir. földművelésügyi mi-nisztérium illetékes osztályától rövid úton értesítést kapott arról, hogy a compóra nem volt megadható az olasz és német viszony-latban az egyesület által kérelmezett 30 filléres prémium.

Tudomásul vétetik.

4) Tagul jelentkeztek az egyesületbe való belépési nyilat-kozat beküldése mellett: Barcza Imre földbirtokos Pusztá Zámor, Feil Ferenc halászmester Mezőladány, Bartusek Imre szeszifőzde vállalkozó Orgovány, Klein Mór és dr. Klein József bérgazdasága Nagynémetegyháza, Fenyő Vilmos gépészmérnök Budapest, Szent-iványi Deák Sámuel író Budapest.

A választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményé-ben a fenti 6 jelentkezőt a tagok sorába felveszi.

5) Igazgató bejelenti, hogy a m. kir. földművelésügyi mi-nisztérium az 1938/39 költségvetési évre rendkívüli kiadásként 20 ezer pengőt állított be a tenyészállatvásár telepen fennálló régi kiállítási pavillon helyett egy új épület emelésének költsé-geire. A pénzügyminisztériumi tárgyalások során ezen előirány-zatból csak 10 ezer pengő lett megállapítva oly feltétellel, ha az épít-kezési költség fennmaradó másik felét a halászati érdekeltiség viseli.

Corchus Zoltán, Goszthony Mihály felszólalásaikban arra mutatnak rá, hogy a tenyészállatvásáron a halászati kiállítás fenntartása a termelő tógazdákra semmi előnnyel nem jár, sőt még a kiállításon való részvétel költségeinek sem látják semmi ellenértékét. A kereskedők is azon véleményen vannak, hogy az értékesítésre a kiállítás folyományaként semmi előny nem mutat-kozik. Talán az OMGE-val lehetne tárgyalásokba bocsátkozni, hogy az építéshez hiányzó összeget bocsássa rendelkezésre.

A választmány Paluzsa László dr. indítványára megbizva a propaganda bizottságot, hogy a hozzájárulás kérdésében a tárgyalásokat az OMGE-vel és az érdekeltjekkel folytassa le.

6) Igazgató ismerteti a Máv. igazgatóságának az 1937. december 22-iki választmányi ülés 14 pontja alapján benyújtott

kérelemre vonatkozó válaszát, amely szerint nem teljesítheti azon kérelmet, hogy a darabárúként feladott vegyes halveszállítmányok áruárúszabási rendszere megváltoztassék. Ifj. Zimmer Ferenc előadja, hogy a kérelem benyújtásakor ígéretet nyert az illetékes helyen, hogy ez kedvező elintézés nyer. Vállalkozik arra, hogy ennek érdekében a Máv. igazgatóságánál újra eljár.

A választmány a bejelentést tudomásul veszi és köszönettel fogadja Zimmer vál. tag úrnak az ügy érdekében felajánlott fáradozását.

7) Igazgató egész terjedelmében felolvassa id. Zimmer Ferenc vál. tagnak az egyesület választmányához február 4-én kelet, február 14-én 25 szám alatt iktatott azon beadványát, amelyben a tengeri halnak Németországból való behozatalát indokolja, továbbá február 23-án kelet 32 sz. alatt iktatott újabb 2 beadványát, amelyekben az indokait részben újból előadja, részben kifogásolja az egyesületnek a minisztériumhoz e tárgyban intézett beadványát azért, mert szerinte ez nem felelt meg a választmány határozatának és azonkívül pontyfogyasztásunk Bécsben való csökkenésére nézve nem megfelelő adatot tartalmaz.

Répassy elnök előadja, hogy a mult választmányi ülésen jelenvolt választmányi tagok nagy része azon állásponton volt, hogy veszedelmesnek tartja a hazai pontytermelésre a tengeri hal behozatalát. Felolvassa újból a minisztériumhoz intézett beadvány szövegét, amelyet az igazgatóval való megtárgyalás után állapított meg és írt alá, ennek következtében vállalja is érte a felelősséget. A beadványban szükség volt bizonyos indokolásra is, amelyet statisztikai adattal támasztottak alá.

Goszthony. Az egyesület adminisztrációja általában a vezetőségre van bízva és annak feladata, hogy a hozott határozatnak megfelelő fogalmazást adjon, s nem volna a célnak megfelelő, ha minden ügyirat elküldés előtt előbb a választmánynak bemutatnának.

id. Zimmer. A beadvány fogalmazása elleni kifogás nem akar az elnökség elleni tiszteletlenséget jelenteni, de azt állítja hogy a tengeri hal behozatala nem jelent kárt a pontytermelőknél, mert minél több halat fogyasztanak, annál inkább rászoktatják a halra a közönséget. Állítja azt is, hogy a bécsi pontyfogyasztás nem esett vissza felére a tengeri hal behozatala következményeképpen.

Hirsch. A kérdésnek csak az érdemleges részét kellene tárgyalás alá venni, s ezért pontosan meg kell állapítani, hogy Bécsben mennyi volt pontosan a pontyfogyasztás apadása. Tudjuk, hogy nem kívánatos a tengeri hal behozatala, s a statisztikai adat csak arra való volt, hogy alátámassza a kérelmet. Ha a tengeri hal filét amely színhús és olcsó — megszokta a közönség, könnyen kiszoríthatja a hazai halat.

Répassy. Arról nincs tudomásunk, hogy a minisztérium döntött volna e kérdésben. Most halljuk azt, hogy az ügy újra aktuális, épen azért újból fel kell vetni a választmány előtt annak eldöntését, hogy az egyesület kívánja-e a tengeri hal behozatalát. Az már nem a választmány feladata, hogy eldöntse, melyik cég kapja az importot.

Goszthony. Nem lényeges az a kérdés, hogy Ausztriában a tengeri hal behozatala következtében csökken-e a pontyfogyasztás és hány százalékkal. Itt az a fontos, hogy a hazai termelők nem tudják halaikat eladni és arra kéri a választmányt, mondja ki, hogy minden olyan lépést, amely arra irányul, hogy idegen hal jöjjön be, hátrányosnak tart, tekintet nélkül arra, hogy más országban mi a helyzet.

id. Zimmer. Nem az egyesülettől függ, hogy bejőjön-e a tengeri hal, de ő ragaszkodik ahhoz, hogy csak annak ellenében jöhessen be, hogy viszont megfelelő mennyiségű hazai pontyot exportálhassunk Németországba.

dr. Lukács a tengeri hal behozatalát hátrányosnak tartja, ha ennek ellenében megfelelő mennyiségű hazai halat nem vihetünk ki.

dr. Schulmann. Azon aggályát fejezi ki, hogyha rendszert csinálunk abból, hogy a tengeri hal ellenében pontyot vihessünk ki, a németek rátérnek arra, hogy az eddigi rendes kontingenst és a szokásos plusz kontingenst is csak tengeri hal behozatala ellenében adják meg.

Répassy Az elhangzott felszólalások után felhívja a választmányt, döntsön afelett, hogy a tengeri hal behozatalára adjunk-e véleményt és kívánatosnak tartják-e a behozatalt.

A választmány a kérdés felett névszerinti szavazást határozott el. Ennek során a tengeri hal behozatala ellen foglaltak állást dr. Goszthony, dr. Paluzsa, Pataky-Beksics, dr. Unger, dr. Raskó, Corchus, Hirsch Géza és dr. Schulmann Emil. A tengeri hal behozatala mellett foglaltak állást id. Zimmer Ferenc és ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok.

Külön véleményben voltak dr. Lukács Károly, dr. Maucha Rezső és Antalffy György választmányi tagok, akik a tengeri hal behozatalát általában nem tartják kívánatosnak, de véleményük az, hogy ha még sem lenne elkerülhető, azt csak a megfelelő mennyiségű magyar hal kivitele ellenében lehetne eltérni.

8) Répassy elnök a piac rendezésére kiküldött bizottságnak felteszi a kérdést, hogy e téren ezideig mi történt?

Corchus Zoltán és dr. Paluzsa bizottsági tagok előadják, hogy a bizottság foglalkozott a kérdéssel, de a hazai viszonyok oly nehéz helyzetet teremtenek, hogy nem tudták eddig a kiindulási alapot megteremteni. Répassy Miklós felkéri a bizottság tagjait, hogy amennyiben az érdekeltségekkel nem sikerül egyöntetű megállapodásra jutni, külön készítsenek elaborátumot e tárgyban.

A választmány elhatározza, hogy ezen tervezet beérkezése után fog dönteni arról, hogy tud-e állást foglalni, vagy vélemény nélkül terjeszti a javaslatot a minisztériumhoz.

9) Antalffy. A május végén tartandó eucharisztikus kongresszus idején a nagy tömegek ittartózkodásával kapcsolatban fokozott halfogyasztás és eladási lehetőség várható. Mivel az általános halászati tilalom rendszeren május végéig tart, a nyílt vízi halászok kedvezőtlen helyzetbe kerülnének, ha ezt a lehetőséget ki nem használhatnák, kéri az egyesületet, támogassa a minisztériumnál a halászati tilalom felfüggesztése illetve megfelelő megrövidítése iránt benyújtott kérelmeket.

Corchus Zoltán szerint az egyesület termelőinek érdeke az lenne, ha a tilalom felfüggesztése megfelelő mennyiségű ivadéki kihelyezés kötelezettsége ellenében engedélyeztetnék.

Répassy elnök javaslatára a választmány kimondja, hogy a minisztériumhoz intézendő felterjesztésében pártolja a tilalmi idő megrövidítése iránti kérelmeket, azon feltétellel, hogy a kedvezmény engedélyezése megfelelő mennyiségű pontyivadéki kihelyezésnek kötelezettsége mellett adassék meg. I.

10/1938. Htsz.

H i r d e t m é n y.

A Dunaföldvár-Bátai Halászati Társulat a dunaszentbenedeki, biskói révnél levő ivótelepének bérbeadására 1938. március 12-től 1945. december hó 31-ig egymásután következő 8 évre terjedő időre Kalocsán a kath. körben (Haynald u.) 1938. évi március hó 12-én d. e. 9 órakor árverést tart. A versenytárgyalási és árverési feltételek, valamint a haszonbérleti szerződés feltételeiről a társulati igazgatóság (Kalocsa, Szent István u. 17. sz.) ad felvilágosítást. Az ivótelep területe kb. 9. (kilenc) kath. hold.

Kalocsa, 1938. febr. 18.

Dunaföldvár-Bátai Halászati Társulat.

K Ö N Y V I S M E R T E T É S.

„Az akvárium.“ Akvarista folyóirat. Bácsszentiváni Michailovits György ny. huszárkapitány közreműködésével szerkeszti: Jakob László. Akvaristáink egyesületi híreiről lapunkban évek óta többször megemlékeztünk, sőt olykor akvarista cikkeket is közöltünk a „Halászat“ szűkreszabott hasábjain. Ez a szép kedvtelés olvasóink előtt nem ismeretlen, s tapasztalták, hogy igen erőteljes fejlődésnek indult az utolsó évtizedben. Ismertek többnyire azoknak a nevei is, akik az Akvárium és Terárium Egyesület életében vezető szerepet visznek. A lendületes fejlődés nem lankadt azóta, sőt olyan fokot ért el, hogy mulhatatlanul szükséges volt már egy magyar akvarista folyóiratnak a megindítása is. Mult év novemberében jelent meg „Az Akvárium“ első száma, ami tartalmas cikkeivel és gyönyörű kiállításával igen figyelemre méltó esemény volt a magyar népszerű halászati irodalom fejlődésében.

A „Sporthorgász.“ a „Vadászat-Halászat“ után „Az Akvárium“ is megszületett. Ez utóbbi, úgy mint az előtte említett sportlapok is a művelt nagyközönség körében népszerűsítik a halászati tudományból azt, ami a művelt nagyközönségnek való, a szabadban üdülő sporthorgásznak és otthon egy kis darab természetet, vízi életet kedvelő amatőr-akvaristának. Sem a sporthorgászat, sem az akvarista kedvtelés *nincs élethivatáshoz kötve*, sőt alig van olyan élethivatás, melynek gyakorlóit között sporthorgászok és akvaristák is ne akadnának. A tanuló ifjúságtól kezdve a késő öreg korig, úgyszólván mindenkinek módjában van a sporthorgászat és az akvarista amatőrkedés révén a halak életével megismerkedni és ebben gyönyörködni. A fent már nevezettek mellett Behyna Miklós, dr. Hojnos Rezső, dr. Rotarides Mihály, Schneider József, ifj. Szabados Antal a lap állandó munkatársai.

Mi, a „Halászat“ írói és olvasói, akiknek a halászat és haltenyésztés élethivatásunk és kenyérkeresetünk, az Országos Halászati Egyesületben tömörült magyar halásztársadalom nevében is üdvözöljük a legújabb fiatal testvér lapot „Az Akváriumot“ es tekintve azt a lelkes, hozzáértő szerkesztő és írógárdát, mely megalapította és fenntartja, igen szép jövőt jósolunk és kívánunk is neki!

Dr. U. E.

Külföldi lapszemle.

A német halértékesítés új útján. Augsburgban szeptemberben alakult egy magánérdekeltség, amely Bajorország tengeri halszükségletét lesz hivatva fokozni. A 400 lakoson felüli községekben összesen 1000 darab halas asztalt osztanak széjjel a kereskedők között 55 márkás áron. A felszerelés áll egy jég-szekrényből, mérlegből és egy asztalból.

A jég-szekrény kicserélhető, ebben érkeznek a cca 30 kg. áru. A szétosztás hétfőtől csütörtökig autókön történik, az árusítás feltétele 3 napos kurzus elvégzése, ahol halismeretet és eladási praktiszt szereznek. Kötelező továbbá a főzőtanfolyamon is résztvenni.

A vidék megszervezése és rendszeres ellátása jóminőségű áruval nálunk is hatalmas pontymennyiségek elhelyezését tenné lehetővé.

Budapesten a cca 3 kg-os fejadag bár a gazdagabb polgárság miatt indokolt, de a vidék alig 1/2 kg-os fejadagja lényegesen emelhető volna, különösen most a magas húsárak mellett.

A halászat támogatása Finnországban. A finn állami költségvetés 1937-ben 2.787.000 finn márkát fordított a halászat támogatására, míg az 1938 évi költségvetés előirányzatban 3.021.400 finn márká szerepel ugyanezen a címen. A fenti 1938 évi halászati támogatás részletezése:

Halászati iskolákra	220.000 finn márká
Adminisztrációra	1.530.000 "
Propagandára	411.000 "
Mentőállomásra	60.000 "
Exporttámogatásra	600.000 "
Háló beszerzésre	200.000 "

10 finn márká felel meg kb. 1 pengőnek.

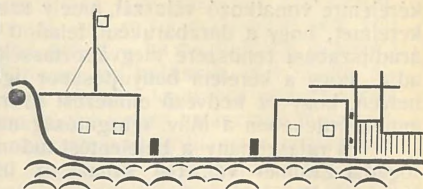
(Die deutsche Fischwirtschaft.) K.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkerereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerinti február hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty...	nagy	1:30—1:40 P
	közép	1:15—1:20 "
	kicsi	1:00—1:10 "
Édesvízi jegeltponty	nagy	0:95—1:00 "
	kicsi	0:80—0:90 "
Balatoni fogassüllő	I. oszt.	6:00 "
	II. "	4:00 "
	III. "	2:80 "
	IV. "	2:50 "
Dunai süllő	I. oszt.	4:50—5:00 "
	II. "	3:80—4:00 "
	III. "	3:20—3:80 "
	IV. "	2:80 "
Harcsa	nagy	3:20 "
	közép	2:60—2:80 "
	kicsi	2:00—2:20 "
Csuka		1.00—1:60 "
Compó		0:90 "
Kárász		0:90 "
Balatoni keszeg		0:40 "

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

ZIMMER FERENC

Halkerereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Központi telep: IX., Gönczy Pál u. 4. T.: 185-4-48.

Fiókküzetek: IX., Központi vásárcs. T.: 185-4-48.

V., gr. Tisza István u. 10. T.: 181-6-79.

VII., Garay téri vásárcs. T.: 130-4-48.

Iroda: VIII., Horánszky utca 19. T.: 135-3-39.

Budapest.

BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

TELEFON.

Iroda: 185-0-71.

Üzlet: 185-5-84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

HALÁSZHÁLÓ

puha insleg és kötél hálófonal, parafa-alatt-ság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

Adám Miksa Rt.-nál Budapest.

Telefón szám: Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7.
184—3—10. A Ferenc József híd és Erzsébet híd között.

Telefón szám: Fiókküzet: VII. kerület Thököly-út 16. szám.
1—85—9—65. A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ RT.

A MAGYAR TÓGAZDASÁGOK RT. KIZÁRÓLAGOS BIZOMÁNYOSA

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Tel.: 18-09-21, 18-09-22.

Levélcím: Budapest 4, postaiókö 271. Távirati cím: Tógazdaságok

Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36.

Elárúsítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Tel.: 18-56-36.

Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok rt. kezelésében levő tó gazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétnyaras tenyészpontyot, anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogassüllőikrát.

